

27.12.2013

Kirjastoverkkopalvelut

Onki-projektin ohjausryhmän kokous 18.12.2013

Aika	Keskiviikko 18.12.2013, klo 9.00–12.00
Paikka	Kansalliskirjasto, Fabianian kokoushuone, Yliopistonkatu 1, 2 krs.
Jäsenet	neuvotteleva virkamies Mikael Vakkari, valtiovarainministeriö (puheenjohtaja) kehityspäällikkö Tuija Raaska, Tieteen tietotekniikan keskus CSC arkistonjohtaja Lauri Harvilahti, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura osastonjohtaja Vesa Hongisto, Museovirasto johtaja Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto kulttuuriasianneuvos Minna Karvonen, opetus- ja kulttuuriministeriö kehittämispäällikkö Vili Haukkovaara, Kansallisarkisto tietopalvelupäällikkö Minna Liikala, Terveystieteiden tutkimuskeskus tietoyhteiskunta-asiain päällikkö Heikki Lunnas, Kuntaliitto ylitarkastaja Sami Niinimäki, opetus- ja kulttuuriministeriö verkkopalvelukoordinaattori Leila Oravisto, Helsingin kaupunki johtaja Liisa Savolainen, Kansalliskirjasto ohjelmadokumentoinnin esimies Elina Selkälä, YLE terminologi Mari Suhonen, Sanastokeskus TSK ry johtava asiantuntija Esa Tiainen, Maanmittauslaitos
Esittelijä	tietojärjestelmäasiantuntija, projektipäällikkö Matias Frosterus, Kansalliskirjasto/ONKI-projekti
Sihteeri	tietoasiantuntija Mirja Anttila, Kansalliskirjasto/ONKI-projekti
Kutsutut asiantuntijat	tietoasiantuntija Maria Forsén, Åbo Akademi varajohtaja Annu Jauhiainen, Kansalliskirjasto/ONKI-projekti tietoasiantuntija Mikko Lappalainen, Kansalliskirjasto/ONKI-projekti tietoasiantuntija Tuomas Palonen, Kansalliskirjasto/ONKI-projekti

Esityslista

1. Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen

Esitys
Avataan kokous, esityslista hyväksytään.

Päätös
Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.00. Esityslistan kohtaan 6 lisättiin päätös Yleisen suomalaisen ontologian ruotsinkielisen version nimen muutoksesta. Kohta 7 " Päätetään JUPO-asiantuntijaryhmän kokoonpanosta" muutettiin muotoon "sovitaan kokouksesta, joka päättää ryhmän kokoonpanosta".

2. Finto-palvelu

Finto aloittaa toimintansa vuoden vaihteessa käyttäen ONKI Lightin seuraavaa versiota. Palvelun ulkoasusta on tehty tarjouspyyntö viidelle suunnittelutoimistolle.

Kirjastoverkkopalvelut

Esitys

Matias Frosterus esittelee uuden Finto-palvelun. Tiedoksi

3. Talousraportti ja toimintaraportti 1.8.–31.12.2013

ONKI-projektin ensimmäisen vuoden toinen puolikas on saatu päätökseen. Ontologioiden ylläpidon työvälineitä sekä ontologiapalvelun rajapintoja on modernisoitu ottamalla käyttöön uusi ontologiaeditori, yhteiset dokumentointiperiaatteet ja REST-rajapinta. Ontologiapalvelun käyttöliittymätestauksen raportti on valmistunut, mutta ontologioiden käyttöä kartoittanut haastattelukierros ja raportti laajentuivat alkuperäisestä suunnitelmasta ja valmistuvat vasta tammikuussa. Ontologiapalvelu Finto sekä uusi versio YSOsta julkaistaan tammikuun alussa.

Esitys

Matias Frosterus esittelee talous- ja toimintaraportit. Hyväksytään raportit.

Keskustelu

Toimintaraportissa korjataan konsortio-sana hallintamalliksi. Esa Tiainen esitti että Maanmittauslaitos lisää pilottikäyttäjiin. Kristiina Hormia-Poutanen toivoi ohjausryhmään palautetta piloteista.

Minna Liikala kysyi saadaanko Kansalliskirjastolta tukea TopBraid-editoriohjelman käyttöönottoon ja onko lisenssikysymyksiä jotka tulisi huomioida. Matias Frosterus suositteli ilmaisen TopBraid-version käyttöä ja lupasi että käyttöönottoon saadaan tukea.

Päätös

Hyväksyttiin raportit.

4. Ontologiatyön hallintomalli

Ontologiapalvelua ohjaavat rahoittajat, valtiovarainministeriö sekä opetus- ja kulttuuriministeriö. Projektikauden ajaksi on asetettu ohjausryhmä, johon kuuluvat rahoittajien ja suurimpien sisällöntuottajien edustajat. Ohjausryhmän toimikausi kestää vuoden 2014 loppuun. Projektikauden aikana muodostetaan hallintomalli ohjaamaan ja koordinoimaan ontologioiden kehitystä ja ontologiatyötä kansallisella tasolla.

Ontologiapalvelun hallintomalli noudattaa Kansalliskirjaston kansallisissa palveluissa käyttämiä linjoja. Palvelun sisällöntuottajat muodostavat yhteistyöverkoston, jonka hallinto muodostetaan verkoston jäsenistä ja keskeisistä sidosryhmistä. Verkosto varmistaa ontologiapalvelun kehittämisen siten, että palvelu vastaa mahdollisimman hyvin sisällöntuottajien ja käyttäjien tarpeisiin. Verkostolle laaditaan toimintaperiaatteet ja palvelun/verkoston ohjausryhmälle säännöt.

Esitys

Annu Jauhiainen esittelee. Tiedoksi.

Keskustelu

Minna Karvonen piti tärkeänä ontologioihin liittyvän asiantuntemuksen huomioimista ja kysyi vaikuttaako tämä siihen miten hallinnointi järjestetään. Leila Oravisto huomautti, että myös käyttäjänäkökulmaa tarvitaan laajentamaan asiantuntijoiden näkemystä. Keskusteltiin tulevan Tietoviraston mahdollisesta roolista, mutta todettiin että sitä ei voida jäädä odottamaan. Lisäksi todettiin, että on tärkeää huolehtia hallinnonalojen asiantuntijoiden osallistumisesta ja osallistamisesta ontologiatyöhön.

27.12.2013

Kirjastoverkkopalvelut

5. YSON kehitys

YSON ensimmäinen päivitys on valmistunut. Päivityksen yhteydessä on sovittu teknisistä toimintatavoista uudella TopBraid-ontologiaeditorilla. Lisäksi on otettu käyttöön SVN-versionhallintajärjestelmä.

YSON sisällöllistä kehitystä varten on alettu järjestämään työryhmätyyppisiä YSO-kokouksia, joissa toteutetaan sovittuja muutoksia, sekä päätetään ontologian linjauksista. Muutokset dokumentoidaan kokouksissa wiki-pohjaiselle työalustalle. Työalustan dokumenttia käytetään pohjana julkisten muutosdokumenttien luomisessa.

Esitys

Mikko Lappalainen esittelee YSON kehityksen tilanteen. Tiedoksi.

6. YSON ruotsinkielinen versio

Tavoitteena on luoda yksi ontologia, joka toimii sekä suomeksi että ruotsiksi. Ruotsinkielistä versiota kehitetään suomenkielisen mukaan ja luodaan monikielisyyteen liittyviä periaatteita ja hyviä käytäntöjä. Samalla tehdään tarvittavia muutoksia ja lisäyksiä sisältöön.

Esitys

Maria Forsén esittelee kaksikielisyyteen liittyviä haasteita ja linjauksia. Päätetään ruotsinkielisen version nimen muutoksesta. Nimi tulisi muuttua muodosta Allmän svensk ontologi (Allso) muotoon Allmän finländsk ontologi (Allfo). Allmän svensk ontologi -nimi on harhaanjohtava, koska kyseessä on suomalainen ontologia, ei Ruotsiin liittyvä. Allmän finländsk ontologi -nimi viittaa ontologian sisältöön ja vastaa muiden kieliversioiden nimiä.

Päätös

Nimenmuutos tehdään esitetyn mukaisesti.

7. JUPOn tilanne

Julkisten palveluiden ontologia JUPOLta puuttuu tällä hetkellä ylläpidosta vastaava asiantuntijaryhmä. Lisäksi se on asiantuntijatahojen mukaan kesken. Ennen kuin ontologia voidaan ottaa käyttöön, ylläpito on organisoitava ja JUPOn on kehitettävä vastaamaan käyttötarpeita.

Esitys

Tuomas Palonen esittelee JUPOn tilanteen. Sovitaan kokouksesta, joka päättää JUPOn asiantuntijaryhmän kokoonpanosta.

Keskustelu

Todettiin että asiantuntijaryhmä on syytä perustaa pikaisesti. Mikael Vakkari kysyi Sanastokeskus TSK:n mahdollisuuksista osallistua, koska TSK on mukana JHS 183 työssä. Heikki Lunnas huomautti että julkisten palveluiden määrittely on ongelmallista, kunta- ja valtiosektoreilla painottuvat eri asiat. Minna Karvonen korosti, että ryhmässä tulee olla riittävän laaja asiantuntemus päätöksenteon pohjaksi. Todettiin, että ryhmä on kuitenkin syytä pitää tarkoituksenmukaisen kokoisena. Sovittiin että Kansalliskirjasto kutsuu kokouksen koolle ja lopullinen vastuutaho päätetään mahdollisimman pian. Anne Kauhanen-Simanainen toimii yhteyshenkilönä VM:ssä ja selvittää resurssointia.

Päätös

27.12.2013

Kirjastoverkkopalvelut

Kansalliskirjasto kutsuu kokouksen koolle tammikuussa.

8. Tiedotusasioita

YSON FinnONTO-hankkeessa tehdyn kehityksen raportti ja ONKI Lightin käytettävyyseraportti ovat valmistuneet. Raportti sidosryhmähaastatteluista on valmistumassa.

Esitys

Matias Frosterus esittelee raportit lyhyesti. Tiedoksi

9. Muut asiat

Mikael Vakkari kertoi FINTO:n rahoitustilanteesta. JUHTA on puoltanut vuonna 2013 käyttämättä jääneen määrärahaosuuden siirtämistä käytettäväksi vuodelle 2014. Jatkossa rahoitus hoidettaneen OKM:n määrärahasiirrolla VM:stä OKM:n. Siiro toteutetaan 2014 talousarviossa VM:n ja OKM:n esityksellä yhteisenä rahoituksena OKM:n määrärahoista (perusrahoitus). VM valmistelee asian yhteistyössä OKM:n kanssa kevään 2014 aikana ja määräraha on käytettävissä 1.7.2014 lähtien.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.30.

LIITTEET

Liite 1: Yleisen suomalaisen ontologian kehitys FinnONTO-hankkeen mallin mukaan

Liite 2: ONKI Light käytettävyyseraportti

Liite 3: Toiminta- ja talousraportti 1.8.–31.12.2013